

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI
1.2 Facultatea	ISTORIE SI FILOSOFIE
1.3 Departamentul	FILOSOFIE
1.4 Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5 Ciclul de studii	LICENTA
1.6 Programul de studiu / Calificarea	FILOSOFIE/FILOSOFIE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	FILOSOFIA CULTURII						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf.dr. Maței Ștefan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf.dr. Maței Ștefan						
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	OB.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		70 conv.			
3.8 Total ore pe semestru		56 fizice/154 conv.			
3.9 Numărul de credite		6			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Activitatea la seminar e obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera, în cazuri speciale. Prezentarea la examen nu e condiționată de număr minim de prezențe.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acțiunile și experiența umană, utilizând în mod adecvat limbajul și metodele de bază ale filosofiei.</p> <p>C4.2 Interpretarea și aprecierea creațiilor umane (cultural-artistice, științifice) prin aplicarea cunoștințelor filosofice de bază</p> <p>C6.2 Identificarea, înțelegerea și respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor, sentimentelor altor persoane sau culturi</p> <p>C6.3 Aplicarea tehnicilor de rezolvare a problemelor interumane și interculturale (gestionarea situațiilor de criză, negocierea și medierea conflictelor, justificare, consiliere etică și filosofică)</p>
Competențe transversale	<p>capacitatea de a aplica, combina și transmite în mod corect și adecvat cunoștințele dobândite;</p> <p>abilitatea de a comunica oral și în scris în limba română, utilizând corect terminologia și demersurile specifice filosofiei</p> <p>competențe în cercetarea documentară și utilizarea computerului în căutarea-găsirea de informații bibliografice în domeniul Filosofiei culturii, precum și în redactare de texte (scris academic)</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul propune o analiză sistematică a fenomenului cultural, determinat din diverse perspective științifice (antropologie, sociologie) și filosofice, urmărind familiarizarea studenților cu principalele teorii clasice asupra culturii și civilizației, precum și cu teoriile modernității și post-modernității culturale. Se propune și o perspectivă critică asupra unor probleme controversate ale culturii actuale, precum relativismul și multiculturalismul, politicile subversiunii culturale, care să ajute studenții să înțeleagă funcționarea culturii contemporane, precum și pluralismul și conflictele valorilor.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - utiliza în mod adecvat conceptele analitice majore din sfera Filosofiei culturii: cultură, civilizație, valoare, natură umană, modernitate și postmodernitate culturală, contra-cultură; - percepe dimensiunea istorică a înțelegerii culturii, și pluralitatea interpretărilor filosofice asupra culturii și civilizației; - să diferențieze între variatele perspective teoretice - antropologice, sociologice, filosofice - despre cultură și procesul cultural; - să înțeleagă, să compare și să chestioneze fundamentele diferitelor sisteme de valori și funcția lor în cadrul societății; - să identifice variatele dimensiuni ale culturii și cauzele generatoare ale conflictelor culturale actuale (postmodernism <i>versus</i> modernism, „conflictul civilizațiilor”); - să descrie particularitățile culturii postmoderne în raport cu cele ale culturii moderne - formarea unei raportări conștiente și responsabile - în context profesional și în viața cotidiană - la diferențele culturale; - o valorizare pozitivă a pluralismului specific unor democrații liberale

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. CONCEPTUL DE <i>CULTURĂ</i> . CONCEPTUL DE <i>CIVILIZAȚIE</i> . Etimologie, evoluție semantică și istorică.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
2. Raportul „cultură”-„civilizație”. Teoria „procesului civilizării” (N. Elias).	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	

3. ILUMINISMUL CULTURAL. Ilumiști francezi. Immanuel Kant și teza progresului istoric al umanității.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
4. Contribuția lui J.G. Herder la filosofia culturii.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
5. Iluminismul cultural în teoria lui Friedrich Schiller despre educația estetică a omului.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
6. G.W.F. Hegel și critica primului iluminism cultural al enciclopediștilor francezi.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
7. CONTRAILUMINISMUL CULTURAL. J.-J. Rousseau și critica modelului cultural modern.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
8. Friedrich Nietzsche și reinterpretarea modelului cultural modern.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
9. Freud: o lectură „declinului” civilizației	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
10. CRITICA CULTURII DE MASĂ. Introducere în teoriile „culturii de masă”. Critica reproductibilității la Walter Benjamin.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
11. Teoria „industrii culturii” la T.W. Adorno.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
12. Relația dintre tehnologie și mass-media în concepția lui Marshall McLuhan.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	
13. CULTURA SOCIETĂȚII CONTEMPORANE. „Cultură înaltă” și „cultură comună” (<i>high culture/pop culture</i>). Teoria „hibridizării culturale”.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor	

	exemple	
14. Cultură, contraculturi, subculturi. Teoria schimbării culturale.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia - discuții pe baza unor exemple	

BIBLIOGRAFIE

1. BIBLIOGRAFIA OBLIGATORIE:

****Gândirea lui Goethe în texte alese* (Alegerea și sistematizarea textelor, traducere și comentarii de Mariana Șora), vol. 1-2, col. BPT, Editura Minerva, București, 1973
 ADORNO, T.W., HORKHEIMER, Max, *Dialectica Luminilor*, Iași, Polirom, 2012
 ALEXANDER, J. C. / SEIDMAN, Steven (coord.), *Cultură și societate* (antologie), Institutul European, Iași, 2001
 BENJAMIN, Walter, *Iluminări*, Editura Idea, Cluj, 2002
 CASTELLS, Manuel, *Comunicare și putere*, București, Comunicare.ro, 2015
 ELIAS, Norbert, *Procesul civilizării. Cercetări sociogenetice și psihogenetice*, Iași, Polirom, 2002
 FREUD, Sigmund, *Disconfort în cultură* (1930), în: *Opere IV*, Ed. Trei, București, 2000
 GADAMER, H.G., *Adevăr și metodă*, trad. G. Cercel, L. Dumitru, G. Kohn, C. Petcana, Ed. Teora, 2001
 HEGEL, F.W., *Fenomenologia Spiritului*, IRI, București, 2000
 HERDER, Johann Gottfried, *Scrieri*, traducere și prefață de Cristina Petrescu, Editura Univers, București, 1973
 KANT, Immanuel, *Mici scrieri despre morală, religie și politică*, Humanitas, 2024
 McLUHAN, Marshall, *Să înțelegem media. Extensiile omului*, Curtea Veche, București, 2011
 NIETZSCHE, Friedrich, *Opere complete II*, Ed. Hestia, Timișoara, 1998
 ROUSSEAU, J.-J., *Discurs asupra inegalității dintre oameni*, Ed. Științifică, București, 1958
 ROUSSEAU, J.-J., *Emil sau despre educație*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1973
 SCHILLER, Friedrich, *Scrieri estetice*, traducere și note de Gheorghe Ciorogaru, Ed. Univers, București, 1981
 SIMMEL, Georg, *Cultura filozofică*, Editura Humanitas, București, 1998
 VALADE, Bernard „Cultura”, în: R. Boudon (dir.), *Tratat de sociologie*, Ed. Humanitas, București, 1997
 WEBER, Max, *Etica protestantă și spiritul capitalismului*, Editura Humanitas, București, 1993

2. BIBLIOGRAFIA SUPLIMENTARĂ:

Titluri în limba română:

*** *Enciclopedia franceză. Texte alese*, col. BPT, Editura Minerva, București, 1976
 DEFOE, Daniel, *Robinson Crusoe*, trad. Petru Comarnescu, col. BPT, Editura pentru Literatură, 1964
 DIDEROT, *Opere alese*, vol. 1-2, ESPLA, 1956
 GIBBON, Edward, *Istoria declinului și a prăbușirii Imperiului roman*, 3 vol., col. BPT, Ed. Minerva
 HUME, David, *Eseuri politice*, Editura Humanitas, București, 2005
 HUME, David, *Despre măsura gustului și alte eseuri*, trad. Ștefan-Sebastian Maftai, Eikon, 2022
 LESSING, *Opere I-II*, traducere de Lucian Blaga, Studiu introductiv Paul Langfelder, București, ESPLA, 1958
 MAFTEI, Ștefan-Sebastian, *Teatru și civilizație. Jean-Jacques Rousseau și critica „spectacolelor”*, Eikon, 2023
 ROUSSEAU, J.-J., *Scrieri despre artă*, col. BPT, Ed. Minerva, București, 1981
 ROUSSEAU, Jean-Jacques, *Contractul social* (trad. H.H. Stahl), Ed. Științifică, București, 1957
 SMITH, Adam, *Avuția națiunilor : cercetare asupra naturii și cauzelor ei*, 2 vol., București, Ed. Academiei, 1962
 SWIFT, Jonathan, *Călătoriile lui Gulliver*, trad. Leon D. Levițchi, col. BPT, Editura pentru Literatură, 1967
 TOCQUEVILLE De, Alexis, *Despre democrație în America*, 2 vol., București, Humanitas, 1995
 TOCQUEVILLE De, Alexis, *Vechiul Regim și Revoluția*, Nemira 2000
 VOLTAIRE, *Opere alese*, vol. 1-3, ESPLA, 1957

Titluri în limba engleză:

ADORNO, Theodor W. & Horkheimer, Max, *Dialectic of Enlightenment*, trans. John Cumming, Verso, 2016
 DEFOE, Daniel, *Robinson Crusoe*, Thomas Keymer & James Kelly (eds.), Oxford World's Classics, 2007
 FREUD, Sigmund, *Civilization and Its Discontents* (Penguin Modern Classics), Penguin Books, 2002
 GADAMER, H.-G., *Truth and Method*, 2nd, Revised Edition, London: Continuum, 2004
 GIBBON, Edward, *The History of The Decline and Fall of the Roman Empire*, Wordsworth, 1998
 HERDER, J.G., *Herder on Social and Political Culture. A Selection*, Edited by F.M. Barnard, CUP, 1969
 HUME, David, *Selected Essays*, Stephen Copley & Andrew Edgar (eds.), Oxford World's Classics, 2008
 KANT, Immanuel, *Political Writings*, Edited with an Introduction and Notes by Hans Reiss, Cambridge UP, 2009

<p>NIETZSCHE, Friedrich, <i>On the Advantage and Disadvantage of History for Life</i>, trans. Peter Preuss, Hackett, 1980</p> <p>ROUSSEAU, J.-J., <i>Discourse on the Origin of Inequality</i>, Oxford World's Classics, 2009</p> <p>ROUSSEAU, J.-J., <i>Emile</i>, Dover Books, 2013</p> <p>SCHILLER, Friedrich, <i>On the Aesthetic Education of Man</i>, trans. Keith Tribe, Penguin Classics, 2016</p> <p>SIMMEL, Georg, <i>Simmel on Culture: Selected Writings</i>, (eds.) M. Featherstone & D. Frisby, London: Sage, 1997</p> <p>SMITH, Adam, <i>An Inquiry into the Nature and Causes of Wealth of Nations</i>, Wordsworth, 2012</p> <p>SWIFT, Jonathan, <i>Gulliver's Travels</i>, ed. Claude Rawson, notes by Ian Higgins, Oxford World's Classics, 2008</p> <p>TOCQUEVILLE De, Alexis, <i>Democracy in America</i>, Wordsworth, 1998</p> <p>TOCQUEVILLE De, Alexis, <i>The Ancient Régime and the Revolution</i>, Penguin, 2008</p> <p>WEBER, Max, <i>The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism</i>, Tr. T. Parsons, Intr. A. Giddens, Routledge, 2001</p>		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
<p>1-2. CONCEPTUL DE <i>CULTURĂ</i>. CONCEPTUL DE <i>CIVILIZAȚIE</i></p> <p><u>Bibliografie:</u></p> <p>Bernard Valade, „Cultura”, în: R.Boudon (ed.), <i>Tratat de sociologie</i>, Ed.Humanitas, 1997, pp. 521-531</p> <p>Georg Simmel, „Despre filozofia culturii”, în: <i>Cultura filozofică</i>, pp. 209-273.</p> <p>Norbert Elias, <i>Procesul civilizării. Cercetări sociogenetice și psihogenetice</i>, Polirom, Iași, 2002, vol.1, pp.49-94</p> <p>Max Weber, <i>Etica protestantă și spiritul capitalismului</i>, pp. 5-183</p>	<p>-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia - comentariu text, dezbateri</p>	
<p>3-4-5-6. ILUMINISMUL CULTURAL</p> <p><u>Bibliografie:</u></p> <p>Immanuel Kant, <i>Idee pentru o istorie universală</i> (1784), în: <i>Mici scrieri despre morală</i>, pp.51-69</p> <p>Immanuel Kant, <i>Răspuns la întrebarea: Ce este Luminarea</i> (1784), în: <i>Mici scrieri despre morală</i>, pp. 31-40.</p> <p>Immanuel Kant, <i>Începutul prezumptiv al istoriei omenirii</i> (1786), în: <i>Mici scrieri despre morală</i>, pp. 81-98.</p> <p>G.W. Hegel, <i>Fenomenologia Spiritului</i> (1807), IRI, 2000, pp. 280-304.</p> <p>Friedrich Schiller, „Scrisori privind educația estetică a omului” (1794), în: <i>Scrieri estetice</i>, Univers, 1981</p> <p>J.G. Herder, ‘Națiunea și omenirea’ în: <i>Scrieri</i>, pp. 107-182.</p> <p>J.W. Goethe, “Considerații asupra istoriei și asupra unei epoci. Despre moștenirea trecutului”, în: <i>Gândirea lui Goethe în texte alese</i>, vol. 1, pp. 179-223.</p> <p>H.G. Gadamer, „Replică la <i>Hermeneutică și critică a ideologiilor</i> (1971)”, în: <i>Adevăr și metodă</i>, pp. 540-557</p>	<p>-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia - comentariu text, dezbateri</p>	
<p>7-8-9. CONTRAILUMINISMUL CULTURAL</p> <p><u>Bibliografie:</u></p> <p>Rousseau, J.-J., <i>Discurs asupra inegalității</i>, Ed. Științifică, 1958</p> <p>Rousseau, J.-J., <i>Emil sau despre educație</i>, EDP, 1973, Cartea I și Cartea a II-a, pp. 6-51; 52-144.</p> <p>Friedrich Nietzsche, „Considerații inactuale II” în: <i>Opere complete II</i>, Ed. Hestia, 1998</p> <p>Sigmund Freud, <i>Disconfort în cultură</i> (1930), în: <i>Opere IV</i>, Ed. Trei, 2000</p>	<p>-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia - comentariu text, dezbateri</p>	
<p>10-11-12.CRITICA CULTURII DE MASĂ</p> <p><u>Bibliografie:</u></p> <p>Walter Benjamin, <i>Iluminări</i>, Idea, 2002, pp. 107-131</p> <p>T.W. Adorno, Max Horkheimer, <i>Dialectica Luminilor</i>, Polirom, 2012, pp. 140-190.</p> <p>Marshall McLuhan, „Mediul este mesajul”, în: <i>Să înțelegem media. Extensiile omului</i>, Curtea Veche, 2011.</p>	<p>-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia - comentariu text, dezbateri</p>	

13-14. CULTURA SOCIETĂȚII CONTEMPORANE <i>Bibliografie:</i> A.Huyssen, „Harta postmodernismului”, în: J.C. Alexander, S.Seidman (coord.) <i>Cultură și societate. Dezbateri contemporane</i> , pp.329-348 Manuel Castells, <i>Comunicare și putere</i> , Cap. 1-2, pp. 10-53; 54-138.	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia - comentariu text, dezbateri	
--	--	--

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „undergraduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	-însușirea cunoștințelor predate la curs; -capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale	
	-asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniul filosofiei; -însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Examen scris la sfârșitul semestrului (sesiune)	66% din nota finală
10.5 Seminar/laborator		Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului –verificare orală-cât și în timpul examinării finale	33% din nota finală

10.6 Standard minim de performanță

- Curs / Examen: Elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă sau la alegere, de complexitate medie, utilizând paradigme teoretice de bază ale Filosofiei culturii
- Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii pe parcursul semestrului (dezbateri, analiză-comentariu de text, referat);
Examen final: elaborarea unei analize pe baza unui text
Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 20% copiată dintr-o altă sursă sau creată cu ajutorul IA, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.

Data completării

30.09.2025

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....